

εἶδους ἐπιστολάς· μία ἐξ αὐτῶν ἐτελεύτα διὰ τῆς ἐξῆς φράσεως: « Ἄν δὲν ἀποσύρης τὸ ρυπαρόν δράμα σου ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων, θὰ σὲ κάμωμεν νὰ σοῦ περάσῃ διὰ παντὸς ἡ ἔρεξις νὰ φᾶς ψωμί. » Δύο νέαι οἷτινες ἔτυχον παρόντες ὅτε ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐξέλαβον αὐτὴν ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν καὶ ἀμεταπείστως ἠθέλησαν νὰ περιμένωσι τὸν Οὐγκὼ καθ' ἑσπέραν μετὰ τὴν παράστασιν παρὰ τὴν πύλην τοῦ θεάτρου καὶ νὰ συνοδεύωσιν αὐτὸν μέχρι τῆς κατοικίας του, μολονότι αὐτοὶ κατέκουν εἰς ἄλλην ἀπομεμακρυσμένην συνοικίαν. Ἐπραττον δὲ τὸ τοιοῦτο τακτικῶς μέχρι τῆς τελευταίας παραστάσεως.

Ἐνῶ ἡ φιλολογία διέκειτο εἰς τοιοῦτον ἀναβρασμόν καὶ ἡ πολιτικὴ ἀφ' ἑτέρου συνεταρσασετο. Τὸ κοινὸν ἐνδιαφέρον ἀπασχόλει ὁ Ἐπράνης μετὰ τοῦ ἀγγέλματος τῶν 221. Εἰς τῶν συντακτῶν τοῦ *Γαλλικοῦ Ταχυδρόμου* φίλος τοῦ συγγραφέως, μολονότι ἡ ἡμερὶς του διέκειτο ἐχθρικῶς πρὸς αὐτόν, ἔλεγε πρὸς τὸν Οὐγκὼ:

— Δύο ἄνδρες εἶνε σήμερον λίαν μισητοὶ ἐν Γαλλίᾳ, ὁ Πολινιάκ καὶ σεῖς.

Ὁ ἄγων ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ἐν Τολώσῃ νέος τις καλούμενος Βάτλαμ ἐμονομάχησε ἐνεκὸν τοῦ Ἐπράνης καὶ ἐφονεύθη. Ἐν Κάνναις εἰς λοχίας τῶν δραγόνων ἀποθανὼν κατέλιπε τὴν ἐξῆς διαθήκην: « Ἐπιθυμῶ νὰ γραφῇ τὸ ἐξῆς ἐπὶ τοῦ τάφου μου: *Ἐνταῦθα κεῖται εἰς πιστεύσας εἰς τὸν Βικτωρα Οὐγκὼ.* »

Ἡ διακοπὴ τῶν παραστάσεων ἐπῆλθε μετὰ τὴν τεσσαρακοστὴν πέμπτην, συνετελεία ἀδείας ἀπουσίας, ἣν ἔλαβεν ἡ δεσποινὶς Μάρς.

Ὅτε μετὰ ὀκτῶ ἔτη ἐπανελήφθησαν αἱ παραστάσεις τοῦ δράματος καὶ δὲν ἤκούοντο πλέον ἀποδοκιμασίαι ἀλλὰ συνεχεῖς ἐπευφημίαι, δύο θεαταὶ ἐξερχόμενοι τοῦ θεάτρου συνωμίλουν.

— Οὐδόλως ἄπορον εἶναι δὲν συρίζουν πλέον, ἔλεγεν ὁ εἰς ὅστις εἶχε βεβαίως χρηματίσει ἀντίπαλος τοῦ δράματος· ὁ συγγραφεὺς μετέβαλεν ὅλους τοὺς στίχους.

— Ἀπατάσαι, ἀπήντησεν ὁ ἕτερος· δὲν μετεβλήθη τὸ δράμα, ἀλλὰ τὸ κοινόν. X*

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Κωστὴ Παλαμᾶ

Ἥλιε θεέ, πατέρα, βασιλῆᾶ,
Ποῦ μεσ' ἀπ' τὸν ἀπέραντον αἰθέρα
Στέλνεις 'ς τὴ γῆ χρυσόφτερα φιλιά,
Ποῦ δίνεις τῇ ζωῇ καὶ τὴν ἡμέρα·
Μεγάλε, ἀστραφτερὲ καὶ δυνατέ,
Καλοὺς, κακοὺς ἢ λαῦρά σου θερμαίνει,
Καὶ ζοῦν ἀπὸ τὸ φῶς σου νικηταὶ
Καὶ νικημένοι.

Κανένα δὲν ἀδίκησες ποτὲ
Μέσα 'ς τὴν ἀπειρή σου καλωσύνη.
Καλὲ κ' ἐλεπτή καὶ δοξαστὲ,
Κάνεις καὶ 'ς τὸν κακὸν ἐλεημοσύνη.
Γιατὶ κ' ἐκεῖνος κάποτε ἔμπορεῖ
Μὲ δάκρυα τὸ κροῖμά του νὰ πλύνῃ,
Καὶ τότε τὴν παρηγορίᾳ νὰ ὄρῃ
Καὶ τὴ γαλήνῃ.

Μὰ 'ς τὸν ἀδικημένο, 'ς τὸ φτωχό,
'Σ τὸν ἄρρωστο, 'ς τὸ δοῦλο καὶ 'ς τὸν ξένο
Γιὰ δῶρο ἀτίμητο καὶ μοναχό
Δίνεις τὸ φῶς τὸ τρισευλογημένο.
Κι' ὅταν βαθεῖα μέσα 'ς τὴ φυλακὴ
Καμνιά ψυχὴ διψᾷ φωτὸς ἀχτιδα,
'Μπαίνεις κρυφὰ καὶ φέρνεις μυστικῇ,
Καλὴν ἐλπίδα.

Ὅταν ἡ ῥοδοδάχτυλη Αὐγὴ
Πάρῃ καὶ ζέψῃ τ' ἅτια τὰ χιονᾶτα
'Σ τὸ πορφυρένιο ἀμάξι τῆς, καὶ 'βγῇ
Γιὰ νὰ σ' ἀνοίξῃ τὴν οὐράνια στράτα,
Μαζεύει τ' ἄστρα ἢ Νύχτα βιαστικῇ,
Ἡ μάννα τοῦ Κακοῦ καὶ τοῦ Θανάτου,
Καὶ ρίχνεται μὲ φόβο, ὀρμητικῇ
'Σ τὸν Ἄδην κάτω!

Τότε προβάλλεις, Ἥλιε βασιλῆᾶ·
Γεμίζει ἡ δόξα σου τὸν κόσμον πέρα,
Καὶ φαίνεται πῶς βάζεις πυρκαϊὰ
'Σ τὸν οὐρανό, τὸ γέρο σου πατέρα.
Τότε κι' ὁ κόσμος σὲ δοξολογεῖ,
Λαχταριστὴ σὲ χαιρετᾷ ἡ πλάσι,
Πουλιά, λουλούδια, θάλασσα καὶ γῆ,
Αἰῶναις καὶ δάσῃ!

Κι' ὅταν ᾤσῃ τ' ἀμάξι σου ἀνεβῇ,
'Σ τὰ μεσουράνια, 'ς τ' ἄπαρτα παλάτια,
Χτυπᾷς καὶ τιμωρεῖς τὸν ἀσεβῆ
'Ὅπου τολμῆσῃ νὰ σὲ ἰδῇ 'ς τὰ μάτια.
Τότε κ' ἐσὺ θεὸς τρισφωτεινός,
'Ὀλόλαμπρος ἀστράφτης ὀργισμένος,
Καὶ μένει εὐθύς ὁ δόλιος ταπεινός
Καὶ τυφλωμένος!

Μὰ 'ς τὸ βασίλειμα κ' ἐσὺ θαρθῇς·
Κάνεις δὲν ἔμπορεῖ νὰ σὲ βαστήξῃ.
Μέσα 'ς τὴ θάλασσα θ' ἀφανισθῇς·
'Ὁ Ὀκεανὸς τὰ κάλλη σου θὰ πνίξῃ.
Καὶ κάνει ὁ νοῦς μιὰ σκέψι ἀληθινή,
Πῶς ἔχει τέλος κάθε βασιλεία,
Καὶ πῶς παionoῦν καὶ δόξα φωτεινὴ
Καὶ μεγαλεῖα!

Μὰ δὲν ἀπέθανες· γιατί οἱ θεοὶ
Δὲ σβοῦν, δὲ χάνονται σὰν τοὺς ἀνθρώπους.
Αὔριο θὰ φέρῃς πάλι τὴ ζωὴ
'Σ τὴ γῆ, 'ς τὴ θάλασσα, 'ς τοὺς ἰδίους τόπους
Κι' ὅσο τὰ χεῖλη μου ἔχουν τὴ 'μιλίᾳ
Θὰ τραγουδῇ ἡ καρδιά μου κάθε ἡμέρα:
Χαῖρε θεέ, ἀφέντῃ, βασιλῆᾳ,
Χαῖρε πατέρα!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΝΟΣ.